

Oponentský posudek na rigorózní práci

Mgr. Filipa Josefa na téma

„Trestný čin opilství podle § 360 trestního zákoníku“

I. Kandidát předložil rozsáhlou rigorózní práci čítající 163 číslovaných stran textu (římské číslování nepovažuji za vhodné) včetně úvodních stran, obsahu a seznamu literatury, klíčových slov atd. Vlastní text práce činí 140 stran. Zvolená problematika je aktuální i s ohledem na nový trestní zákoník. Trestný čin opilství je jedním z možných řešení, jak může zákonodárce reagovat na činy spáchané v nepřítomnosti, kterou si pachatel přivodil zaviněně. Už to samo o sobě skýtá možnost úvahy nad jiným řešením a k teoretickým úvahám, proč takovou osobu trestáme. Vedle obecných úvah nad zvolenou koncepcí existuje i celá řada aplikačních problémů, jež s sebou zvolený model právní úpravy nese. Nový trestní zákoník přinesl některé změny v dikci ustanovení o trestném činu opilství, je proto přirozeně výzvou k zamyšlení, co se změnami sleduje a zdali je nová úprava prosta problémů. Domnívám se, že i změny právních úprav v průběhu posledních 100 let ukazují, že je to téma stále živé. Patrně i z tohoto důvodu se opakovaně stává předmětem pozornosti odborníků na trestní právo. Téma bylo vícekrát zpracováno.

II. Obsah práce tvoří vedle stručného úvodu, jenž je ve své podstatě nastíněním obsahu práce, a závěru 8 kapitol, které jsou zpravidla dále členěny. Členění lze považovat za zdařilé, je přehledné a logické. První část práce je zdařilým historickým exkurzem. Na ní navazuje kapitola druhá o současné právní úpravě nepřítomnosti. Sdílím pochybnosti autora, které vyslovil k § 123 TZ. Nedomnívám se však, že by praxi působilo toto ustanovení problémy. Zajímavé je i pojednání o duševních poruchách a poruchách chování, které byly vyvolány účinkem psychoaktivních látek. V tomto směru jde o obohacení výkladu oproti dosavadním zpracováním. Pěkně je rozebrána i problematika zjišťování výše hladiny alkoholu v krvi, byť svým obsahem přesahuje rozsah práce.

Posuzováním jednání pod vlivem návykových látek je věnována kapitola třetí, v níž rigorozant rozebírá hypoteticky, jaké případy mohou v praxi nastat a jaká jsou jejich trestněprávní řešení podle současné právní úpravy.

Skutková podstata trestného činu opilství je rozebrána v kapitole čtvrté, která zejména obecným výkladem mírně vybočuje se zaměřením práce (viz výklady o formálním pojetí trestného činu a materiálním korektivu).

V kapitole páté nazvané „Jednotlivá pojetí trestného činu opilství“ se podává diskurs o tom, zdali je opilství trestným činem abstraktně či konkrétně ohrožovacím deliktem nebo dokonce ohrožovacím deliktem sui generis, zda jde o výjimku z principu viny a zda jde o trestný čin, který je kvalifikován až svým výsledkem. Oceňuji, že se teoretické konstrukce snaží promítnout do praktických příkladů.

Samostatná kapitola je věnována problematice účastenství. Polemika se závěry J. Říhy je na místě. Názor autora, že účastenství na trestném činu opilství není možné, je řádně odůvodněn. Oponent práce zastává shodné stanovisko

Problematika souběhu trestného činu opilství s jinými trestnými činy je pěkně analyzována v kapitole sedmé. Logicky navazuje kapitola o sankcích. Nelogičnost, kterou rigorozant zmiňuje v posledním odstavci kapitoly, by bylo vhodné de lege ferenda odstranit. V závěru práce hezky shrnuje základní teze a nebojí se vyjádřit vlastní názor.

III. Práce se řadí mezi práce nadstandardní úrovně, a to jak po stránce obsahové, tak formální. Předkládané dílo má logickou strukturu a je členěna přehledně. Názory autora prezentované v práci odpovídají dostupné literatuře, kterou správně a v potřebném rozsahu cituje, přičemž počet citací na práci této úrovně je nadmíru dostačující (cca 310 citací). Autor nevyužil zahraniční literaturu, což je chybou s ohledem na vývody o teoretických modelech řešení. Celkově je však patrné, že se rigorozant tématu věnuje dlouhodobě a při zpracování práce prokázal hlubší znalost problematiky. Ve zpracované problematice se velmi dobře orientuje. Předložená práce je zdařilá. Autor se zamýšlí nad možnými teoretickými řešeními, ale komentuje i současnou právní úpravu. Práce je tedy komplexním pojednáním o problematice. Práce není pouhým popisem, ale přináší celou řadu podnětných úvah.

Stylisticky a jazykově je práce na dobré úrovni, neobjevil jsem chyby ani gramatické ani písářské.

IV. Otázky a náměty k obhajobě:

Shrňte nedostatky současné právní úpravy, které jste v práci uvedl.

V. Závěrem lze konstatovat, že předložená práce **splňuje obsahové a formální požadavky kladené na rigorózní práce**, a proto ji **doporučuji k ústní obhajobě**.

V Praze dne 22. července 2011

doc. JUDr. Tomáš Gřivna, Ph.D.